EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

7. oktoober 2004 *

Kohtuasjas C-153/01,

mille esemeks on osalise tühistamise hagi vastavalt EÜ artiklile 230,

esitatud 9. aprillil 2001,

Hispaania Kuningriik, esindaja: S. Ortiz Vaamonde, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: S. Pardo Quintillán, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen ja F. Macken (ettekandja),

kohtujurist: P. Léger,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades poolte esitatud kirjalikke märkusi,

olles 6. mai 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagis taotleb Hispaania Kuningriik komisjoni 5. veebruari 2001. aasta otsuse 2001/137/EÜ, millega jäetakse Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (edaspidi „EPATF") tagatisrahastu raames liikmesriikide tehtud teatud kulutused ühenduse rahastamisest välja (EÜT L 50, lk 9, edaspidi „vaidlustatud otsus"), osalist tühistamist niivõrd, kuivõrd otsus teda puudutab.

Kulude rahastamine EPATF-ist

2 Nõukogu 21. aprilli 1970. aasta määruse (EMÜ) nr 729/70 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT L 94, lk 13) nõukogu 22. mai 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1287/95 muudetud redaktsioonis (EÜT L 125, lk 1, edaspidi „määrus nr 729/70") artikli 1 lõike 2 punkt b ja artikli 3 lõige 1 sätestavad, et EPATF-i tagatisrahastu rahastab ühise põllumajandusturgude korraldamise raames ühenduse õigusnormide alusel teostatud sekkumisi põllumajandusturgude stabiliseerimiseks.

3 Vastavalt määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punktile c:

„Komisjon [...]

[...]

c) otsustab kulutuste välja jätmise artiklites 2 ja 3 viidatud ühenduse rahastamisest, kui on tuvastatud, et kulutusi ei tehtud kooskõlas ühenduse õigusnormidega.

Enne rahastamisest keeldumise otsuse tegemist teavitatakse kirjalikult komisjoni kontrollide tulemustest ning asjaomaste liikmesriikide vastustest, misjärel püüavad kaks osapoolt jõuda kokkuleppele edaspidise tegutsemise suhtes.

Juhul, kui kokkulepet ei saavutata, võib liikmesriik taotleda menetluse alustamist, millega lepitatakse nelja kuu jooksul vastavaid seisukohti ja mille tulemuste põhjal koostatakse komisjonile, enne rahastamisest keeldumise otsustamist, teadmiseks ja kontrollimiseks saadetav aruanne.

Komisjon hindab väljajäetavaid summasid, arvestades eriti tuvastatud mittevastavuse olulisust. Komisjon võtab arvesse õigusrikkumise iseloomu ja tõsidust ning samuti ühendusele tekitatud rahalist kahju.

Rahastamisest keeldumise otsus ei tohi puudutada kulutusi, mis on tehtud kakskümmend neli kuud enne komisjoni poolt liikmesriigile kontrollide tulemuste kohta kirjaliku teatise saatmist. [...]"

4 Vastavalt määruse nr 729/70 artikli 8 lõike 1 esimesele lõigule:

„Kooskõlas siseriiklike õigusnormide ja haldusmeetmetega võtavad liikmesriigid meetmed, mis on vajalikud, et:

— tagada, et fondist rahastatavad tehingud tegelikult toimuvad ja need teostatakse õigesti;

— tõkestada ja käsitleda eeskirjade eiramist;

— hüvitada eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel kaotatud summasid."

5 Sama määruse artikli 8 lõike 2 esimesest lõigust järeldub, et juhul kui summasid täielikult ei hüvitata, ei kanna ühendus eeskirjade eiramisest või hooletusest tulenevaid rahalisi kulusid, mille on põhjustanud liikmesriikide haldus- või muud organid.

6 Määruse nr 729/70 artikli 9 kohaselt võib komisjon rakendada teatud meetmeid liikmesriikide ametiasutuste esitatud teabe ja dokumentide kontrollimiseks ja täiendamiseks. Nii võib ta teostada kohapealset kontrolli ning ametnikel, kelle komisjon on määranud seda kontrolli teostama, peab olema juurdepääs arveraamatutele ja kõikidele muudele dokumentidele, mis on EPATF-ist rahastatavate kulutustega seotud.

7 Komisjoni 7. juuli 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1663/95, millega nähakse ette nõukogu määruse nr 729/70 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad seoses EPATF-i tagatisrahastu aruannete kontrollimise ja heakskiitmisega (EÜT L 158, lk 6), määrab kindlaks kohustused koordineerivatele asutustele, kes on asjaomase liikmesriigi ainsad suhtluspartnerid suhtluses komisjoniga. Need asutused peavad viimasele kättesaadavaks tegema kõik vajalikud raamatupidamisarvestuse andmed sellises vormis, mis võimaldab komisjoni teenistustel vajalikku kontrollimist teostada.

8 Määruse nr 1663/95 lisa näeb ette haldus- ja raamatupidamiseeskirjad, mida liikmesriikide makseagentuurid peavad järgima selleks, et tagada abitaotluste sobivuse ja teostatavate maksete ühenduse õigusnormidele vastavuse tõhus kontroll.

9 Nimetatud määruse artikli 8 lõike 1 esimene lõik sätestab:

„Kui komisjon on uurimise tulemusel leidnud, et tehtud kulutused ei ole ühenduse eeskirjadega kooskõlas, teatab ta oma tähelepanekust asjaomasele liikmesriigile ning lisab edaspidise eeskirjadele vastavuse tagamiseks vajalikud korrigeerivad meetmed ja hinnangu nende kulutuste kohta, mille saab vastavalt määruse (EMÜ) nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punktile c ühenduse rahastamisest välja arvata. Komisjoni teates viidatakse käesolevale määrusele. [...]"

10 Komisjoni 23. detsembri 1997. aasta dokument nr VI/5330/97 (edaspidi „dokument nr VI/5330/97") sisaldab juhiseid, mida komisjon kavatseb järgida EPATF-i raamatupidamise kontrollimise ja heakskiitmise menetluse raames finantskorrektsioonide tegemisel. Juhul kui eeskirju eiravate maksete tegelikku taset ei ole võimalik kindlaks teha ja selle tulemusena ei saa määratleda ühenduse poolt kantud finantskahju summat, kohaldab komisjon nende juhiste alusel kogusumma suhtes fikseeritud finantskorrektsioone, mis ulatuvad üldiselt kuni 2%, 5%, 10% või 25%-ni deklareeritud kulutustest, katmaks kahjumiohu ulatust.

11 Nagu tuleneb mainitud dokumendist, eristavad need juhised kahte liiki kontrolle järgnevalt:

— „Võtmekontrollid on füüsilised ja administratiivsed kontrollid, mis on vajalikud erinevate osade põhjalikuks kontrollimiseks, eriti taotluseseme tegelikkusele vastavuse, koguse ja kvalitatiivsete omaduste, sealhulgas tähtaegadest kinnipidamise, saagikoristusnõuete, ooteaegade jms osas. Kontrolle viiakse läbi kohapeal ja andmeid võrreldakse teiste sõltumatute andmeallikatega nagu kataster."

— „Teisesed kontrollid on taotluste korrektseks menetlemiseks vajalikud haldustoimingud, nagu taotluste esitamise tähtaegadest kinnipidamise kontrollimine, sama eseme suhtes esitatud topelttaotluste tuvastamine, riskianalüüs, sanktsioonide kohaldamine ja menetluse üle järelevalve teostamine."

12 Selles suhtes näeb dokumendi nr VI/5330/97 lisa ette:

„Juhul kui üks või mitu võtmekontrolli on jäänud teostamata või on nii halvasti või harva läbi viidud, et need ei ole tõhusad, tuvastamaks taotluse sobivust või kõrvaldamaks eeskirjade rikkumisi, kohaldatakse korrektsiooni ulatusega kuni 10%, sest on mõistlikult võimalik arvestada, et EPATF-i jaoks on suur oht saada olulist kahju.

Juhul kui kõik võtmekontrollid on läbi viidud, aga ei ole järgitud õigusnormidega soovitatud kontrollide arvu, sagedust või täpsust, kohaldatakse korrektsiooni ulatusega kuni 5%, sest on mõistlik järeldada, et sellised kontrollid ei taga oodatud tasemel taotluste nõuetele vastavust ja et EPATF-i jaoks on kahju oht märkimisväärne.

Juhul kui liikmesriik viib korrektselt läbi võtmekontrollid, kuid jätab täielikult teostamata ühe või mitu teisest kontrolli, kohaldatakse korrektsiooni ulatusega kuni 2%, võttes arvesse EPATF-i jaoks kahju väiksemat ohtu ja õigusrikkumise kergemat raskusastet.

[...]

Vaatamata sellele kohaldatakse juhul, kui kontrollisüsteem on täielikult rakendamata või see on oluliste puudustega ja eksisteerivad märgid sagedaste eeskirjade rikkumiste ja hooletuse kohta võitluses eeskirjade eiramise ja pettuse vastu, korrektsiooni ulatusega kuni 25% niivõrd, kuivõrd on mõistlik hinnata, et vabadus karistamatult vastuvõetamatuid taotlusi esitada tekitab EPATF-ile äärmiselt suuri kahjusid."

[Mitteametlik tõlge]

Oliiviõli tootmise sektor

13 Ühenduse oliivi- ja oliiviõlitootmispotentsiaali määramiseks vajaliku teabe saamiseks ja ühenduse oliiviõli toetuste süsteemi toimimise parandamiseks on kehtestatud nõukogu 21. jaanuari 1975. aasta määrus (EMÜ) nr 154/75, mis käsitleb oliiviregistri sisseseadmist oliiviõli tootvates liikmesriikides (EÜT L 19, lk 1) nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 3788/85 muudetud redaktsioonis, millega muudetakse teatavaid õli- ja rasvasektori määrusi seoses Hispaania ja Portugali ühinemisega (EÜT L 367, lk 1, edaspidi „määrus nr 154/75").

14 Määruse nr 154/75 artikli 1 lõige 1 näeb ette, et oliiviõli tootvad liikmesriigid seavad vastavalt käesolevale määrusele sisse oliiviregistri, mis hõlmab kõiki nende territooriumil asuvaid oliivikasvatusmajandeid.

15 Nimetatud määruse artikli 1 lõike 2 kolmanda lõigu teine taane sätestab Hispaanias oliiviregistri sisseseadmise tähtajaks 1. novembri 1988.

16 Samas on kehtestatud nõukogu 17. juuli 1984. aasta määrus (EMÜ) nr 2261/84, millega sätestatakse oliiviõli tootmistoetuse ja oliiviõli tootjate organisatsioonidele makstava toetuse andmise üldeeskirjad (EÜT L 208, lk 3). Selle määruse artikli 16 lõige 1 täpsustab, et iga tootjaliikmesriik koostab ja uuendab automatiseeritud püsifaile andmetega oliivide ja oliiviõli tootmise kohta, mis peavad sisaldama mitmesugust selles sättes mainitud teavet.

17 Komisjoni 31. oktoobri 1984. aasta määruse (EMÜ) nr 3061/84, millega sätestatakse täpsed eeskirjad oliiviõli tootmise toetuste süsteemi rakendamiseks (EÜT L 288, lk 52) komisjoni 17. jaanuari 1989. aasta määrusega (EMÜ) nr 98/89 muudetud redaktsioonis (EÜT L 14, lk 14, edaspidi „määrus nr 3061/84") artikli 11 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid oliiviregistri automatiseeritud püsifailides olevaid baasandmeid uuendama niipea, kui need on kättesaadavad.

18 Määruse nr 3061/84 artikli 11 lõike 2 kohaselt tuli püsifail luua ja tööle rakendada enne 31. oktoobrit 1990.

Oliiviõli tarbimise sektor

19 Oliiviõli tarbimise toetamise üldeeskirjad on sätestatud nõukogu 19. detsembri 1978. aasta määruses (EMÜ) nr 3089/78 (EÜT L 369, lk 12), mida on muudetud nõukogu 17. novembri 1987. aasta määrusega (EMÜ) nr 3461/87 (EÜT L 329, lk 1, edaspidi „määrus nr 3089/78"). Vastavalt selle artiklile 4 antakse toetust ühenduses toodetud oliiviõlile, mis vastab nimetatud määruses kehtestatud tingimustele.

20 Määruse nr 3089/78 artikli 7 esimese lõigu alusel peavad liikmesriigid sisse seadma järelevalvesüsteemi tagamaks, et toode, millele abi taotletakse, vastaks kehtestatud tingimustele.

21 Komisjoni 24. septembri 1985. aasta määruses (EMÜ) nr 2677/85 (EÜT L 254, lk 5) on ära toodud oliiviõli tarbimise toetamise süsteemi rakendussätted. Nimetatud määruse artikkel 12 komisjoni 8. märtsi 1991. aasta määrusega (EMÜ) nr 571/91 muudetud redaktsioonis (EÜT L 63, lk 19, edaspidi „määrus nr 2677/85") sätestab nõuded kohapealsete kontrollide sisu osas. Selle artikli lõike 1 esimene lõik näeb ette, et määruse nr 3089/78 artiklis 7 viidatud järelevalve teostamiseks kontrollivad liikmesriigid kõikide tunnustatud ettevõtete raamatupidamist.

22 Määruse nr 2677/85 artikli 12 lõikes 6 sätestatakse, et kui pädeva asutuse otsusega on kinnitatud, et taotlus on esitatud suurema koguse osas, kui selleks oli õigus, tühistab liikmesriik viivitamatult nõusoleku, kohaldamata seajuures muid võimalikke sanktsioone.

Piima- ja piimatootesektor

23 Nõukogu 28. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3950/92, millega piima- ja piimatootesektoris kehtestatakse lisamaks (EÜT L 405, lk 1), artikkel 1 sätestab:

„Seitsme piimandusaasta jooksul alates 1. aprillist 1993 tuleb lehmapiima tootjatel tasuda lisamaksu piima või piimaekvivalendi kogustelt, mida igal piimandusaastal on tarnitud ostjale või müüdud otsetarbimiseks üle kehtestatud kvoodi.

Maks on 115% piima sihthinnast."

24 Määruse nr 3950/92 artikli 2 lõigete 1–3 kohaselt:

„1. Maksu tuleb tasuda kõigilt piima või piimaekvivalendi kogustelt, mida on kõnesoleva piimandusaasta jooksul turustatud üle artiklis 3 märgitud asjakohase kvoodi. See tuleb jagada ületurustanud tootjate vahel.

Pärast seda, kui kasutamata kvoodid on ümber jagatud või jagamata jäetud, tuleb vastavalt liikmesriigi otsusele kehtestada iga tootja osa tasutavast maksust kas ostja tasandil, pidades silmas kvoodi ületamise määra, mis selgub pärast kasutamata kvoodi ümberjagamist võrdeliselt iga tootja kvoodiga, või riigi tasandil, pidades silmas kvoodi ületamise määra iga üksiktootja puhul.

2. Tarnete puhul tuleb maksu maksmise eest vastutaval ostjal sätestatavate üksikasjalike eeskirjade kohaselt enne tähtpäeva maksta liikmesriigi pädevale asutusele nõutav summa, mille ta arvab maha maksukohustuslikule tootjale makstavast piima hinnast, või kui see võimalik ei ole, nõuab sisse mõnel muul sobival viisil.

3. Otsemüügi korral maksab tootja nõutava maksu sätestatavate eeskirjade kohaselt enne tähtpäeva liikmesriigi pädevale asutusele."

25 Sama määruse artikkel 10 sätestab:

„Asjakohast maksu tuleb käsitleda sekkumisena põllumajandusturgude stabiliseerimiseks ja seda tuleb kasutada piimasektori kuludeks."

26 Komisjoni 9. märtsi 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 536/93, millega sätestatakse piimalt ja piimatoodetelt võetava lisamaksu kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (EÜT L 57, lk 12), viienda põhjenduse kohaselt:

„[...] kogemused on näidanud, et pikaajalised viivitused nii piima kogumise ja otsemüügi summade ülekandmisel kui ka maksu tasumisel on takistanud selle korra täit toimet; [...] seetõttu tuleks minevikust õppida ja teha vajalikud järeldused, sätestades ranged nõuded teatamis- ja maksmistähtaegade suhtes, nähes ette karistused, kui tähtaegadest kinni ei peeta".

27 Vastavalt selle määruse artikli 3 lõikele 4:

„Enne iga aasta 1. septembrit maksab maksude eest vastutav ostja pädevale organile nõutava summa vastavalt liikmesriigis sätestatud eeskirjadele.

Kui maksutähtajast kinni ei peeta, võetakse nõutavatelt summadelt viivist, mille ühe aasta kohta kinnitab liikmesriik ja mis pole madalam kui viivisemäär, mida liikmesriik kohaldab valesti makstud summade hüvitamisel".

28 Määruse nr 536/93 artikli 5 lõige 2 sätestab:

„Liikmesriigid võtavad lisameetmeid, mis on vajalikud, et tagada ühendusele maksude maksmine ettenähtud tähtaja jooksul.

Kui komisjoni määruse (EMÜ) nr 2776/88 [...] artikli 3 lõikes 5 nimetatud dokumentidest, mida liikmesriigid peavad iga kuu komisjonile edastama, nähtub, et sellest tähtajast ei ole kinni peetud, vähendab komisjon põllumajanduskulude arvestuse kande avanssi võrdeliselt nõutava summaga või eeldatavalt nõutava summaga.

Liikmesriigid arvavad vastavalt artikli 3 lõikele 4 ja artikli 4 lõikele 4 võetavad viivised maha piimale ja piimatoodetele tehtavatest kuludest."

Põllukultuuride sektor ja maade erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustuse sätestamata jätmise tagajärjed

29 Mis puudutab põllukultuuridele ja maa tootmisest kõrvalejätmisele rakendatavat toetussüsteemi, siis sätestab nõukogu 30. juuni 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 1765/92, millega kehtestatakse mõnede põllukultuuride tootjate toetussüsteem

(EÜT L 181, lk 12), nõukogu 24. jaanuari 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 231/94 muudetud redaktsioonis (EÜT L 30, lk 2, edaspidi „määrus nr 1765/92") artikli 2 lõige 1, et ühenduse põllukultuuride tootjad võivad määruse artiklites 2–13 sätestatud tingimustel nõuda toetust.

30 Määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 2 teine lõik näeb ette, et toetust makstakse põllukultuuride all oleva maa või tootmisest kõrvalejäetud maa eest, mis ei ületa piirkondlikku baaskülvipinda.

31 Sama sätte kohaselt moodustab piirkondliku baaskülvipinna selles piirkonnas põllukultuuride all olnud maa keskmine hektarite arv aastate 1989, 1990 ja 1991 lõikes või vajaduse korral avalike toetuste süsteemi kohaselt tootmisest kõrvalejäetud maa. „Piirkond" nimetatud sätte tähenduses on liikmesriik või vastavalt liikmesriigi äranägemisele asjaomase liikmesriigi piirkond.

32 Piirkondlikud baaskülvipinnad on määratletud komisjoni 11. mai 1994. aasta määruse (EMÜ) nr 1098/94, millega sätestatakse mõnede põllukultuuride tootjate toetussüsteemi raames rakendatavad piirkondlikud baaskülvipinnad ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 845/93 (EÜT L 121, lk 12), lisas. See Hispaaniat puudutav lisa määratleb esiteks baaskülvipinna mitteniisutatavatele põllukultuuridele (*secano*) igas omavalitsusüksuses ja teiseks baaskülvipinna niisutatavatele põllukultuuridele (*regadío*) kogu riigi ulatuses.

33 Lisaks sätestab määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 5 teine lõik, et tootjad, kes taotlevad üldise süsteemi alusel toetuse maksmist, peavad osa nende poolt kasutatavast toetusele õigustatud maast tootmisest kõrvale jätma.

34 Sama määruse artikli 7 lõike 1 esimese lõigu kohaselt määratletakse tootmisest kõrvalejätmise kohustus ühe piirkondliku baaskülvipinna kohta proportsionaalselt vastavate põllukultuuride all olevale pinnale; pindalale, millele taotlus on esitatud, ja alale, millel maa on tootmisest kõrvale jäetud.

35 Vastavalt nimetatud määruse artikli 7 lõike 1 teisele lõigule on maa tootmisest kõrvalejätmise kohustus, mis peab põhinema rotatsioonil, alates 1993/1994. turustusaastast 15%.

36 Määruse nr 1765/92 artikli 7 lõike 7 alusel võib ühe liikmesriigi tootja oma maa tootmisest kõrvalejätmise kohustuse üle anda teisele sama liikmesriigi tootjale. Artikli 7 lõike 1 teises lõigus viidatud kõrvalejätmise määr tõuseb sellisel juhul 5% võrra.

37 Komisjoni 18. oktoobri 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2836/93, milles sätestatakse piirkondlikke baaskülvipindu käsitleva nõukogu määruse nr 1765/92 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 260, lk 3), artikli 1 lõige 1 näeb ette, et võimalike piirkondlike baaskülvipindade määra ületamise sedastamiseks peab liikmesriigi pädev asutus esiteks arvesse võtma kindlaksmääratud baaskülvipinda ja teiseks nende alade summat, mille ulatuses asjaomases piirkonnas abitaotlusi on esitatud.

38 Selliste ületamiste tagajärgede suhtes nägi määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 turustusaasta 1994/1995 abitaotluste suhtes rakendatav versioon ette:

„[...] kui individuaalsete alade summa, millele põllukultuuride tootjate süsteemi

raames abi taotletakse [...] on suurem piirkonna baaskülvipinnast, rakendatakse asjaomases piirkonnas järgmisi meetmeid:

— sama turustusaasta jooksul vähendatakse toetuse taotlemiseks aktsepteeritavat ala iga tootja kohta proportsionaalselt kõikide käesoleval alusel antud toetuste suhtes,

— järgmisel turustusaastal peavad tootjad üldise skeemi kohaselt määrama erakorralise tootmisest kõrvalejätmise, saamata selle eest kompensatsiooni. Erakorralise maa kõrvalejätmise määr peab olema võrdne piirkonna baaskülvipinna ületamise määraga. See lisandub artiklis 7 sätestatud maa tootmisest kõrvalejätmise kohustusele.

Eelmise lõigu teise taande kohaselt kõrvalejäetavaid maid ei võeta arvesse käesoleva lõike kohaldamisel."

[Mitteametlik tõlge]

39 Nõukogu 22. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1422/97, millega muudetakse määrust nr 1765/92 (EÜT L 196, lk 18), artikliga 1 lisati muudetava määruse artikli 2 lõikele 6 kolmas lõik järgmisel kujul:

„Juhul kui tootmine on turustusaastal, mil tuvastati baaskülvipinna määra ületamine, erandlike ilmastikutingimuste tõttu niivõrd kahjustatud, et selle tagajärjel on tekkinud saagise langus märgatavalt alla normaalse ja põhjustatud kõnealune ületamine, võib komisjon eelarve reservi olemasolu korral [...] jätta asjaomases

piirkonnas täielikult või osaliselt kohaldamata ühe või mõlemad käesolevas lõigus sätestatud meetmetest."

[Mitteametlik tõlge]

40 Vastavalt määruse nr 1422/97 artikli 2 teisele lõigule tuli nimetatud muudatust kohaldama hakata alates 1995/1996. eelarveaastast.

41 12. mail 1995 jõustunud komisjoni 10. mai 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1040/95, milles sätestatakse üleminekumeetmed baaskülvipindade haldamiseks Hispaanias (EÜT L 106, lk 4), näeb artiklis 1 ette:

„1994/1995. eelarveaasta jooksul ei kohaldata määruse (EMÜ) nr 1765/92 artikli 2 lõikes 6 sätestatut Hispaanias Regadío piirkondliku külvipinna alade suhtes, millele viidatakse määruses (EÜ) nr 1098/94 ja millel kasvatatakse teravilja, valgukultuure, lina, ja ei kohaldata ka sellega seonduvat maa kohustuslikku ja vabatahtlikku tootmisest kõrvalejätmist."

[Mitteametlik tõlge]

Põllukultuuride sektor ja Andaluusia omavalitsusüksus

42 Komisjoni 23. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3887/92, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad ühenduse teatavate toetuskavade ühendatud haldus- ja kontrollisüsteemi kohaldamiseks (EÜT L 391, lk 36), seitsmes põhjendus näeb ette:

„tuleks tõhusalt jälgida ühenduse abiga seotud sätete järgimist [...]".

43 Sama määruse üheksanda põhjenduse kohaselt tuleb koha peal luua tingimused kaugseireks ja kahtluse korral on nõutav ka inspekteerimine.

44 Nimetatud määruse artikli 6 lõiked 1–5 sätestavad:

„1. Haldus- ja kohapealset kontrolli tuleb teha nii, et oleks tagatud toetuste ja lisatasude määramise tingimuste täitmine.

2. Määruse (EMÜ) nr 3508/92 artikli 8 lõikes 1 nimetatud halduskontroll hõlmab deklareeritud maatükkide [...] ristkontrolli, tagamaks, et ühel kalendriaastal ei antaks abi põhjendamatult kaks korda.

3. Kohapealne kontroll peab hõlmama märkimisväärse osa abitaotlustest. See osa on vähemalt:

[...]

— 5% pindalatoetuste taotlustest. Seda arvu vähendatakse siiski 3%-ni, kui liikmesriigis esitatakse kalendriaastal üle 700 000 pindalatoetuse taotluse.

Kui kohapealsete kontrollide käigus ilmneb olulisi eeskirjade eiramisi teatavas piirkonnas või selle osas, teeb pädev asutus selles piirkonnas samal aastal täiendava kontrolli ja suurendab järgneval aastal kontrollitavate abitaotluste protsenti.

4. Kohapeal kontrollitavad abitaotlused valib pädev asutus riskianalüüsi ning esitatud abitaotluste esindatavuse alusel. Riskianalüüsis võetakse arvesse:

— toetuse summat,

— maatükkide arvu [...], mille kohta abi taotletakse,

— eelneva aastaga võrreldes toimunud arengut,

— möödunud aastatel tehtud kontrollide tulemusi,

— muid liikmesriigi poolt määratletavaid tegureid.

5. Kohapealne kontroll toimub ette teatamata ning hõlmab kõiki põllumajanduslikke maatükke [...], mille kohta on esitatud üks abitaotlus või mitu abitaotlust.

Kontrollist võib siiski minimaalse aja jooksul ette teatada, kuid üldjuhul ei tohi see ületada 48 tundi.

[...]".

45 Peale selle sätestab artikli 7 lõige 1:

„Kui liikmesriik otsustab kasutada artikli 6 lõikes 3 nimetatud valimite puhul osaliselt või täielikult kaugseiret, peab ta:

— tõlgendama kõikide kontrollitavate maatükkide satelliidikujutisi või aerofotosid, et teha kindlaks nende taimkate ja mõõta pindala,

— kohapeal kontrollima kõiki taotlusi, mille puhul ei saa fotode tõlgendamise abil deklaratsiooni täpsust pädevale asutusele nõuetekohaselt tõendada."

Asjaolud ja menetlus

46 Vaidlustatud otsuses viidatud eeskirjarikkumiste põhjendused on kokku võetud komisjoni 16. oktoobri 2000. aasta koondaruandes, mis kajastab EPATF-i tagatisrahastu 1996.–1998. eelarveaasta raamatupidamisarvestuste kontrolli tulemusi (edaspidi „koondaruanne").

47 Esiteks viis komisjon seoses oliiviõli tootmistoetustega Hispaanias läbi auditid, nimelt Extremaduras detsembris 1988, Castilla-La Manchas märtsis 1999 ning Madridis ja Kataloonias juunis 1999. Auditite käigus selgus esiteks, et oliiviregister sisaldas veel olulisi puudusi, ning teiseks, et erinevused nimetatud registri ja põllukultuurideklaratsioonide vahel ei olnud kaugeltki kõrvaldatud, ja lõpuks, et register ei olnud kontrollivahendina tööle rakendatud.

48 Sellal, kui Hispaania ametiasutused jäid jaanuaris 2000 seisukohale, et nii oliiviregister kui ka automatiseeritud püsifailid olid tööle rakendatud enamikus piirkondades, viisid komisjoni teenistused läbi kontrolli kõige olulisemas tootmispiirkonnas Andaluusias, mis annab üle 80% kogutoodangust.

49 Selle kontrolli käigus selgus mitu puudust. Näiteks rohkem kui 50%-l analüüsitud juhtudest puudus oliiviregistrist vähemalt üks põllukultuurideklaratsioonil esinev maatükk. Need tulemused osutusid 1999. aastal teostatud kontrolli tulemustest halvemaks. Tulemused kinnitasid, et automatiseeritud püsifailid ei olnud tööle rakendatud. Nimetatud asjaolude tõttu kohaldas komisjon 1997. ja 1998. eelarveaastal deklareeritud kulutuste suhtes finantskorrektsiooni 5%, mis moodustab summa 11 826 116 171 Hispaania peseetat.

50 Teiseks, seonduvalt toetustega oliiviõli tarbimisele, tuvastas komisjon pärast 18.–22. novembrini 1996 kestnud komisjoni teenistuste missiooni puudusi Hispaania maksete haldus- ja kontrollisüsteemis ning kõnealuses valdkonnas sanktsioonide kohaldamisel. Selle tõttu kohaldas komisjon 1996. eelarveaastal deklareeritud kulutuste suhtes finantskorrektsiooni 10%, mis moodustab summa 832 182 856 Hispaania peseetat.

51 Kolmandaks, mis puudutab piima- ja piimatootesektorit, tehti ettepanek finantskorrektsiooniks komisjoni kontrolli raames, millega Hispaanias oli tuvastanud 1995/1996. eelarveaasta piimakvoodi ületamine 136 261 218 liitri võrra. Kui lisamaks selle koguse pealt on 8 020 335 291 Hispaania peseetat, siis EPATF-i oli krediteeritud 7 193 208 113 Hispaania peseetat, nii et võlg ulatus 827 127 178 Hispaania peseetani. Komisjoni väitel lisandus hilinenud lisamakse tõttu ka intress. Kuna 1996., 1997., 1998. ja 1999. aastadeklaratsioonide ja 2000. aasta kuudeklaratsioonide (kuni augustini) kaudu EPATF-i krediteeritud intressisummad moodustasid kogusummana 22 270 689 Hispaania peseetat, siis fikseeris komisjon täiendava korrektsioonina viivitusintressiks 2 426 259 870 Hispaania peseetat.

52 Neljandaks, mis puudutab põllukultuuride sektorit, selgub toimikust, et 1994/1995. turustusaastal oli Hispaanias määruses nr 1098/94 kindlaks määratud baaskülvipind ületatud. Ületamine puudutas kolme omavalitsusüksuse (Aragón, Castilla-León ning Baskimaa) mitteniisutatavate kultuuride külvipinda ja riiklikul tasandil määratletud niisutatavate kultuuride piirkondlikku külvipinda. Niisuguse ületamise olemasolul näeb määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimene lõik ette, et järgmisel turustusaastal peavad üldise süsteemi alusel toetust saavad tootjad ilma ühegi kompensatsioonita maa erakorraliselt tootmisest kõrvale jätma. Kuna Hispaania ametiasutused ei rakendanud seda ilma kompensatsioonita maa erakorralise tootmisest kõrvaldamise meedet 1995/1996. turustusaastal, kohaldas komisjon finantskorrektsiooni 27 823 775 209 Hispaania peseetat.

53 Viimaks, mis puudutab Andaluusia omavalitsusüksust, kohaldas komisjon finantskorrektsiooni, põhjendades seda määruse nr 3887/92 artikli 6 rikkumisega, mis käsitleb põllukultuuride süsteemi kohapealset kontrolli. Komisjon määras määruse nr 1765/92 alusel 1995/1996. turustusaastal põllukultuuride süsteemi kohaselt deklareeritud kulutuste suhtes finantskorrektsiooni 5%, viidates põhjenduses nimetatud kontrolli hilinenud teostamisele. 1996/1997. turustusaasta suhtes määras komisjon finantskorrektsiooni 5% taotluste kohta, mida kohapeal inspekteeriti. Põhjenduses toodi mõnedes provintsides esile pidevat kontrollimiste hilinemist ja kontrollide läbiviimisel ebapiisavat koostööd raamatupidamisarvestuse kontrolli üksusega. Muu hulgas määras komisjon finantskorrektsiooni 2% kohapealse kaugseire objektiks olnud taotluste suhtes. Nimetatud korrektsioon oli põhjendatud asjaoluga, et kuigi kaugseirele, mis tehniliselt täiendab inspekteerimist, esitatavad nõuded olid üldiselt täidetud, olid need seired läbi viidud hilinemisega. Kõigi nimetatud eksimuste eest määras komisjon niisiis finantskorrektsiooni kogusummas 2 668 866 704 Hispaania peseetat.

54 Vaidlustatud otsuses jättis komisjon käesoleva kohtuasja punktides 49–53 nimetatud summad ühenduse rahastamisest välja põhjendusel, et need ei ole ühenduse õigusega kooskõlas.

55 Oma hagis taotleb Hispaania Kuningriik otsuse osalist tühistamist või vähemalt muutmist osas, mis puudutab kohaldatud finantskorrektsioone. Peale selle taotleb ta kohtukulude jätmist komisjoni kanda.

56 Komisjon taotleb hagi rahuldamata jätmist ja kohtukulude väljamõistmist Hispaania Kuningriigilt.

Oliiviõli tootmise toetuste suhtes kohaldatav korrektsioon

Esimene väide, mis põhineb määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c neljanda lõigu rikkumisel

Poolte argumendid

57 Hispaania valitsus vaidleb vastu finantskorrektsioonile, mida komisjon kohaldas pärast seda, kui ta oli tuvastanud puudused maksete sooritamisel, tootjate tootlikkuse arvestamisel ning oliiviregistrite ja automatiseeritud failide kontrolli puudumise.

58 Esiteks tugineb ta oma põhjenduses 21. märtsi 2002. aasta otsusele C-130/99: Hispaania *v.* komisjon (EKL 2002, lk I-3005) ja 8. mai 2003. aasta otsusele C-349/97: Hispaania *v.* komisjon (EKL 2003, lk I-3851), mis puudutavad vastavalt 1993., 1995. ja 1996. turustusaastat. Ta lisab, et täpsustused oliiviregistris on tehtud kuninga 23. detsembri 1999. aasta dekreedis nr 1972/1999 sätestatud meetmete elluviimisega.

59 Teiseks väidab ta, et ühenduse eelarve ei kanna mingil moel kahju. Ta rõhutab, et kõnesolevatel turustusaastatel Hispaanias toodetud oliiviõli kogus oli võrdne või suurem kogusest, mille eest toetust saadi.

60 Komisjon kinnitab, et tema 1998., 1999. ja 2000. aasta auditid tõendavad, et ei oliiviregister ega automatiseeritud failid olnud töökorras. Ta on seisukohal, et igasuguse alusetult antud toetusega kaasneb vältimatult kahju ühenduse eelarvele. Komisjoni väite kohaselt ei võimalda praegu Hispaania oliiviõli tootmistoetuste kontrollisüsteemis esinevad puudused tagada seda, et kõik toetused oleksid määratud õigustatult.

Euroopa Kohtu hinnang

61 Esiteks ilmneb, et Hispaania Kuningriik pidi määruse nr 154/75 artikli 1 lõike 2 kohaselt looma oliiviregistri hiljemalt 1. novembriks 1988 ja määrusi nr 2261/84 ja nr 3061/84 rakendades sisestama oliivisektori andmed automatiseeritud failidesse enne 31. oktoobrit 1990.

62 Kuid toimikust selgub, et neid tähtaegu ei olnud järgitud, oliiviregister ja kõnealused automatiseeritud failid puudusid veel 1995. ja 1996. turustusaastal.

63 Sellistel tingimustel ei lasu komisjonil käesolevas asjas kohustust oliiviregistri ja püsifaili puudumise tõendamiseks 1997. ja 1998. turustusaastal esitada muid tõendeid kui need, mida ta kogus 1995. ja 1996. turustusaastal (vt eespool viidatud 21. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas: Hispaania *v.* komisjon, punktid 137–139). Küll aga on kõnealune liikmesriik kohustatud tõendama, et pärast nimetatud eelarveaastaid on ta tõhusalt rakendanud nii oliiviregistrit kui ka püsifaili (vt selle kohta 9. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-332/01: Kreeka *v.* komisjon, EKL 2004, lk I-7699, punkt 61).

64 Selliseid tõendeid ei ole Hispaania Kuningriik esitanud. Vastupidi, nagu komisjon on õigesti märkinud, et mis puudutab eelkõige oliiviregistrit, tõendavad 23. detsembri 1999. aasta kuninglikus määruses nr 1972/1999 ettenähtud täpsustused, et nimetatud register ei olnud veel täielikult töökorras. Järelikult oli finantskorrektsioon selles suhtes õigustatud.

65 Mis puudutab teisi kontrollisüsteemi puudusi, mis seonduvad eelkõige sooritatud maksetega, tootjatelt eeldatava saagikuse määraga ning muu kontrolli puudumisega, siis piirdub Hispaania valitsus oma seisukohtade refereerimisega eespool viidatud kohtuasjades: Hispaania *v.* komisjon. Sellega seoses piisab nentimisest, et nimetatud asjade raames toodud argumendid puudutasid 1993., 1995. ja 1996. turustusaastat, samas käsitleb käesolev kohtuasi 1997. ja 1998. turustusaastat. Kõikidel eespool viidatud otsustes käsitletud juhtudel lükkas kohus Hispaania valitsuse argumendid juba nimetatud muude puuduste tõttu tagasi.

66 Teiseks, mis puudutab Hispaania valitsuse väidet, mille kohaselt ei ole ühenduse eelarve kandnud mingisugust kahju, tuleb rõhutada, et EPATF rahastab vaid neid sekkumisi, mis on tehtud kooskõlas põllumajandusturu ühise korraldusega. Komisjon ei pea tõendama tegeliku kahju olemasolu, vaid võib piirduda sellele viitavate oluliste asjaolude esitamisega. Keerulistel juhtudel, kus tekkinud kahjusummat ei ole võimalik täpselt kindlaks teha, tuleb ühenduse fondide kahju määrata selle riski põhjal, mis oli kontrolli puudulikkuse tõttu tekkinud (vt selle kohta eespool viidatud 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas: Hispaania *v.* komisjon, punkt 146).

67 Kui komisjoni kohustuseks on liikmesriigipoolset põllumajandusturu ühise korralduse eeskirjade rikkumist tõendada, siis juhul, kui see rikkumine on tõendatud, on liikmesriigi kohustuseks vajaduse korral tõendada, et komisjon on oma finantsilistes

järeldustes eksinud. Liikmesriik peab sellisel juhul esitama detailse ja võimalikult kompleksse tõendusmaterjali oma arvutuste kohta ja vajaduse korral tõendama komisjoni arvutuste ebatäpsust (eespool viidatud 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas: Hispaania *v.* komisjon, punkt 147).

68 Hispaania valitsus põhjendab ühenduse eelarvele kahju tekkimise eitamist komisjonile 17. märtsil 2000 saadetud kirjas toodud näitajatega ja Hispaania Põllumajandusministeeriumi 16. detsembri 1999. aasta dokumendis sisalduvate detailsete andmetega 1995/1996. ja 1996/1997. turustusaasta kohta. Tema väitel näitavad esitatud andmed, et nendel viimastel turustusaastatel Hispaanias toodetud oliiviõli kogus oli võrdne või suurem kogusest, mille ulatuses toetust saadi.

69 Samas pole nimetatud andmetega võimalik ümber lükata komisjoni kokkuvõtet selle kohta, et Hispaania ametiasutuste kontroll oli puudulik. Automatiseeritud failide puudumise tõttu, nagu on konstateeritud käesoleva otsuse punktis 64, ei näita esitatud andmed seda, kas õli, mille jaoks toetust anti, on efektiivselt toodetud. Sellest järeldub, et osundatud tõendid ei suuda ümber lükata väidet, mille kohaselt Hispaania ametiasutuste rakendatud oliiviõli tootmise toetamise kontrollisüsteemi puudulikkus loob ühenduse eelarvele olulise kahju tekkimise riski.

70 Järelikult tuleb esimene väide, mis puudutab toetusi oliiviõli tootmiseks, tagasi lükata kui põhjendamatu.

Teine väide, mis põhineb ebaõiglasel finantskorrektsiooni määral

Poolte argumendid

71 Hispaania valitsus väidab esiteks, et kui komisjon oli konstateerinud kontrollisüsteemi ja oliiviõli tootmise toetuste maksmise paranemise varasemate eelarveaastatega võrreldes, oleks ta pidanud vähendama finantskorrektsiooni 5%-lt 2%-le. Teiseks kinnitab ta, et komisjon oli arvesse võtnud teisi oliiviõli tootmise toetamise kontrollimeetmeid, mis võimaldavad kompenseerida oliiviregistri kasutamisega vältimatult kaasnevaid puudusi, näiteks Hispaania valitsuse läbiviidud inspekteerimised ja veskite külastused.

72 Komisjon on seisukohal, et isegi kui mõned kontrollisüsteemi elemendid olid rahuldavad, ei õigusta tehtud parandused siiski mitte mingil määral 1997. ja 1998. eelarveaasta suhtes kohaldatud finantskorrektsiooni vähendamist. Ta rõhutab, et niikaua, kui ei ole rakendatud kahte põhilist kontrollielementi — oliiviregistrit ja automatiseeritud faili —, säilib ühendusele kahju tekkimise risk ja korrektsioonid on seega õigustatud.

Euroopa Kohtu hinnang

73 Mis puudutab komisjoni poolt kohaldatud korrektsioonimäära 5%, tuleb kõigepealt märkida, et oliiviregister ja automatiseeritud failid kujutavad endast ühenduse toetustesüsteemi kontrolli põhielemente. Kui neid elemente ei ole rakendatud, on

komisjoni dokumendis nr VI/5330/97 sätestatud suuniste kohaselt põhimõtteliselt õigustatud korrektsiooni 10% kohaldamine (vt eespool viidatud otsus Kreeka *v.* komisjon, punkt 70).

74 Siiski on komisjon nõustunud sellega, et mõned süsteemi kontrollielemendid Hispaanias olid rahuldavad, vaatamata sellele, et nad ei olnud oma efektiivsuselt võrreldavad kontrolliga, mis vastaks ühenduse eeskirjades süsteemi kontrolliks sätestatud nõuetele. Seetõttu pidas komisjon asjakohaseks kohaldada korrektsioonimäära 5%.

75 Komisjoni suuniste kohaselt ei ole lubatav korrektsioonimäära alandada alla 5%, kui oliiviregistri ja automatiseeritud faili loomine ei ole sellises staadiumis, et nad sisaldaksid ühenduse süsteemi kontrolli põhielemente. Hispaania valitsuse vastupidised argumendid tuleb seega tagasi lükata.

76 Teiselt poolt, mis puudutab Hispaania valitsuse kinnitust, mille kohaselt oliiviõli tootmise toetamise kontrolliks oli rakendatud teistsuguseid meetmeid, eelkõige veskite inspekteerimist, tuleb meenutada, et kui määrus kehtestab spetsiifilised kontrollimeetmed, on liikmesriigid kohustatud väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt neid kohaldama ilma, et oleks vaja hinnata nende väidet, mille kohaselt erinev kontrollisüsteem oleks tõhusam (vt 22. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-54/91: Saksamaa *v.* komisjon, EKL 1993, lk I-3399, punkt 38, ja eespool viidatud 21. märtsi 2002. aasta otsust kohtuasjas: Hispaania *v.* komisjon, punkt 87).

77 Järelikult tuleb teine oliiviõli tootmise toetamist puudutav väide tagasi lükata kui põhjendamatu.

78 Eelnenud kaalutlustest tulenevalt tuleb Hispaania valitsuse nõue osas, mis puudutab EPATF-ist teatud oliiviõli tootmisega seotud kulude katmisest keeldumist, rahuldamata jätta kui põhjendamatu.

Oliiviõli tarbimisele antava toetuse korrektsioon

Esimene väide, mis põhineb määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c neljanda lõigu rikkumisel

Poolte argumendid

79 Hispaania valitsuse väitel põhjendab komisjon käesolevat finantskorrektsiooni samade motiividega, mis olid aluseks komisjoni poolt 1994. ja 1995. eelarveaasta suhtes kohaldatud korrektsioonide puhul. Seetõttu viitab ta oma varasemas, nende korrektsioonide vastu algatatud hagis esitatud põhjendustele, mille suhtes on tehtud otsus 13. septembril 2001 kohtuasjas C-374/99: Hispaania *v.* komisjon (EKL 2001, lk I-5943).

80 Komisjon märgib, et nimetatud otsuses lükkas kohus tagasi kõik Hispaania valitsuse argumendid, mis puudutasid komisjoni poolt 1994. ja 1995. eelarveaasta osas leitud defitsiidi suhtes rakendatud finantskorrektsiooni.

Euroopa Kohtu hinnang

81 Mis puudutab Hispaania valitsuse seisukohta eespool viidatud 13. septembri 2001. aasta kohtuasjas Hispaania *v.* komisjon, piisab meenutamisest, et Hispaania valitsuse poolt nimetatud asjas toodud argumendid puudutasid 1994. ja 1995. eelarveaastat, kuid praegune kaasus käsitleb 1996. eelarveaastat. Igal juhul lükkas kohus nimetatud otsuse punktis 36 tagasi kõik Hispaania valitsuse argumendid, mis olid suunatud oliiviõli tarbimise toetamise suhtes rakendatud korrektsioonide vastu.

82 Järelikult tuleb esimene toodud väide tagasi lükata.

Teine väide, mis põhineb määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c viienda lõigu rikkumisel

Poolte argumendid

83 Teise väite raames esitab Hispaania valitsus esimese vastuväite, mille kohaselt ei saa komisjoni 3. novembri 1997. aasta kirja käsitleda kontrolli tulemustest „kirjalikult teavitamisena" määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c viienda lõigu tähenduses. Ta väidab, et kui see kiri viitab võimalusele kohaldada 1994. ja 1995. eelarveaasta suhtes finantskorrektsiooni, siis ei sisalda see mingil viisil sõnaselget teavet 1996. eelarveaasta kohta. Lisaks sellele ei viita see kiri Hispaania valitsuse väitel ei komisjoni poolt selle eelarveaasta suhtes läbiviidud kontrolli tulemustele ega määrusele nr 1663/95.

84 Sama väite raames Hispaania valitsuse esitatud teise vastuväite kohaselt ei ole kontrolli tulemustest „kirjalikult teavitamisena" määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c viienda lõigu tähenduses käsitletav ka komisjoni 17. augusti 1998. aasta kiri, mille Hispaania valitsus sai kätte 21. augustil, kuna selles ei olnud ühtegi viidet määrusele nr 1663/95. Kui seda kirja tuleks käsitleda nagu nimetatud kirjalikku teavitamist, siis ei saaks see puudutada muid kui vaid neid 1996. eelarveaasta kulusid, mis on kirjendatud 24 kuu jooksul enne kättesaamise kuupäeva, seega mitte neid, mis kirjendati alates 21. augustist 1996.

85 Komisjon vastab esiteks, et tema 3. novembri 1997. aasta kiri on määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c viienda lõike kohaselt 1996. aasta novembris läbiviidud kontrolli tulemustest kirjalikult teavitamine. Ta kinnitab, et kiri viitab 18.–22. novembrini 1996 toimunud kontrollmissiooni lõplikele tulemustele ja finantskorrektsioonidele, mida võidakse kavandada. Sama kiri olevat selgitanud, et kontrolli tulemused puudutasid 1994. ja sellele järgnevaid eelarveaastaid. Nimetatud kiri olevat selgesõnaliselt puudutanud 1996. eelarveaastat. Hilisemast komisjoni ja Hispaania valitsuse vahel toimunud kirjavahetusest ja kahepoolsetest nõupidamistest olevat selgunud, et kõnealust kirja on selles tähenduses käsitlenud ka Hispaania ametiasutused.

86 Teiselt poolt ei ole 17. augusti 1998. aasta kiri komisjoni väitel eespool käsitletud sättes viidatud kirjalik teavitamine, vaid kujutab endast lihtsalt ametlikku teavitamist kokkuvõtetest.

87 Muu hulgas märgib komisjon, et mis puudutab sõnaselget viidet määruse nr 1663/95 artiklile 8, olevat Hispaania valitsus täielikult teadlik asjaolust, et niikaua, kui käsitletud puudused püsivad, kohaldatakse tema poolt tehtud kulutuste suhtes samadel põhjustel jätkuvalt finantskorrektsioone. Seetõttu ei saa ta osundada oletatavale õiguskindluse printsiibi rikkumisele, mida nimetatud artikkel püüab kaitsta.

Euroopa Kohtu hinnang

88 Määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c viienda lõigu kohaselt, „[r]ahastamisest keeldumise otsus ei tohi puudutada kulutusi, mis on tehtud kakskümmend neli kuud enne komisjoni poolt liikmesriigile saadetud kirjalikku teatist kontrollide tulemuste kohta [...]".

89 Määruse nr 729/70 rakendusmäärus nr 1663/95 täpsustab oma artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus selle kirjaliku teatise sisu. Sätte kohaselt peab nimetatud kirjalik teatis sisaldama edaspidise eeskirjadele vastavuse tagamiseks vajalikud korrigeerivad meetmed ja hinnangu nende kulutuste kohta, mille saab ühenduse rahastamisest välja arvata, ning peab viitama määrusele nr 1663/95.

90 Järelikult tuleb kõigepealt kontrollida, kas 3. novembri 1997. aasta kiri vastab määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c nõuetele tõlgendatuna koosmõjus määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimese lõiguga.

91 See kiri täpsustab esmalt, et komisjoni teenistused on ajavahemikul 18.–22. november 1996 teinud oliiviõli tarbimise sektori 1994. ja sellele järgnevate eelarveaastate raamatupidamisarvestust käsitleva auditi. Seejärel märgitakse kirjas, et tulemused viitavad murettekitavale olukorrale, mistõttu komisjon nõuab Hispaania ametiasutustelt kiiret vajalike meetmete rakendamist, et saavutada kooskõla ühenduse õiguses kehtivate maksete korraldust, kontrolli ja sanktsioonide kohaldamist käsitlevate sätetega. Edasi teatatakse, et komisjon jätab endale õiguse esitada ettepanek finantskorrektsiooniks Hispaania Kuningriigi poolt 1994. ja 1995.

eelarveaasta kohta ja edaspidi deklareeritud kulutuste suhtes. Lõpuks kutsutakse siseriiklikke ametiasutusi üles tõstatatud küsimustes kuue nädala jooksul oma kirjalikke seisukohti esitama, seda eelkõige kirja lisas toodud infopäringut puudutavas osas.

92 Mis puutub Hispaania valitsuse vastuväitesse, et 3. novembri 1997. aasta kiri ei sisaldanud ühtegi selgesõnalist viidet määrusele nr 1663/95, tuleb uurida, kas selline osutamata jätmine on piisav alus tuvastamaks, et kiri ei ole kirjalik teavitamine nimetatud määruse ja ka määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punkti c tähenduses.

93 Tuleb sedastada, et komisjon peab liikmesriikidega suheldes järgima neid tingimusi, mille ta ise on oma rakendusmäärustega kehtestanud. Siiski ei saa liikmesriigid oma suhetes komisjoniga lähtuda vaid puhtformaalsetest seisukohtadest, kui asjaoludest selgub, et nende õigused on olnud täielikult kaitstud. Kui kõnealune dokument, see tähendab 3. novembri 1997. aasta kiri, saab anda liikmesriigile täpse teadmise komisjoni õigustest ja korrektsioonidest, mida asjaomases sektoris tõenäoliselt kohaldatakse, viisil, mis täidab määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punktis c ja määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kirjaliku teatise hoiatusfunktsiooni, siis pole ainuüksi selles dokumendis määrusele nr 1663/95 viitamata jätmise fakt käsitletav olulise vorminõude rikkumisena (vt selle kohta 24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-170/00: Soome *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-1007, punkt 34).

94 On selge, et 3. novembri 1997. aasta kiri andis Hispaania valitsusele täieliku teadmise komisjoni õigustest ja korrektsioonidest, mida oliiviõli tarbimise sektoris 1996. eelarveaasta suhtes tõenäoliselt rakendatakse. Sellest järeldub, et isegi ilma viiteta määrusele nr 1663/95 täitis see määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 punktis c ja

määruse nr 1663/95 artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kirjaliku teatise hoiatusfunktsiooni.

95 Seega ei ole teise väite raames esitatud esimene vastuväide vastuvõetav. Järelikult puudub vajadus uurida sama väite raames esitatud teist vastuväidet.

96 Eelnenud kaalutlustest lähtuvalt tuleb Hispaania valituse nõue, mis puudutab EPATF-ist teatud oliiviõli tarbimisega seotud kulude katmisest keeldumist, jätta rahuldamata kui põhjendamatu.

Piimasektori lisamaksu suhtes kohaldatav korrektsioon

Poolte argumendid

97 Hispaania valitsus möönab, et liikmesriigid on kohustatud hoolsalt täitma piima ostjatele ja tootjatele pandud lisamaksu tasumise kohustust ning vastaval juhul tasuma ka viivitusega kaasnevat intressi. Samas väidab ta, et ühenduse õigus ei võimalda komisjonil liikmesriigilt nimetatud intressi nõuda.

98 Komisjoni kinnitusel on liikmesriikidel kaks kohustust — esiteks võtta tarvitusele sobivad meetmed, et lisamaksu kohustuslased selle tähtaegselt tasuksid ja kohaldada hilinenud maksete korral karistusena intressi, ning teiseks tasuda lisamaks ja

viivitusintressid kokkulepitud tähtajaks ühendusele. Viimati nimetatud kohustusega seonduv ettemaksu vähendamine ei lõpeta liikmesriigi kohustust lisamaksu kohustuslastelt maksu ja viivitusintresse sisse nõuda.

99 Peale selle märgib komisjon vastupidiselt Hispaania valitsuse väitele, et ei eksisteeri ühtegi õiguslikku alust, mis õigustaks viivitusintresside kandmist siseriiklikku eelarvesse.

Euroopa Kohtu hinnang

100 Esmalt tuleb meenutada, et lisamaksude kogumise süsteemi eeskirjakohase funktsioneerimise kindlustamiseks on määruse nr 536/93 artikli 3 lõike 4 ja artikli 5 lõike 2 abil püütud maksukohustuslaselt siseriiklikule pädevale asutusele makstava lisamaksu tasumist parandada ja kiirendada.

101 Nende sätete ja määruse nr 729/70 artikli 5 lõike 2 ja artikli 8, komisjoni 16. veebruari 1996. aasta määruse (EÜ) nr 296/96 liikmesriikide edastatavate andmete, Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi tagatisrahastust rahastatavate kulude igakuise kirjendamise ning määruse (EMÜ) nr 2776/88 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 39, lk 5) artikli 1 lõike 1 ja artikli 4 ning nõukogu 31. oktoobri 1994. aasta otsuse 94/729/EÜ eelarvedistsipliini kohta (EÜT L 293, lk 14) artikli 13 koosmõjust selgub, et juhul kui maksukohustuslik ostja või tootja maksetähtaega ei järgi, kohaldab komisjon liikmesriigi suhtes sanktsioonina piimandussektori kulude katteks tehtava ettemaksu vähendamist proportsionaalselt lisamaksuna võlgnetavale summale või hinnangute kohaselt võlgnetavale summale.

102 Tuleb sedastada, et esiteks kohustab määruse nr 536/93 artikli 3 lõige 4 ostjaid ja tootjaid lisamaksu maksmisega hilinemise korral, s.o alates iga aasta 1. septembrist, maksma pädevale asutusele intressi, ja teiseks kohustab sama määruse artikli 5 lõige 2 liikmesriike makstud intressisummasid EPATF-ist piimasektori kulude katteks taotletavatest toetustest maha arvestama (vt eespool viidatud 21. märtsi 2002. aasta otsus Hispaania *v.* komisjon, punkt 101, ja 12. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-148/01: Kreeka *v.* komisjon, EKL 2003, lk I-5883, punkt 52).

103 Käesoleval juhul on selge, et Hispaania ametiasutused ei ole nimetatud sätetes viidatud viivitusintresse sisse nõudnud.

104 Eespool viidatud 21. märtsi 2002. aasta otsuse Hispaania *v.* komisjon punktis 101 leiab kohus, et juhtumid, kus mõned summad jäävad maksmata või makstakse hilinemisega, ei kujuta endast liikmesriigile ühenduse õigusega pandud kohustuste rikkumist.

105 Järelikult ei saa määruse nr 536/93 artikli 5 lõiget 2 antud juhul kohaldada.

106 Siiski saab komisjon vastavalt määruse nr 729/70 artikli 8 lõike 2 esimesele lõigule kohaldada korrektsiooni juhul, kui ta suudab tõendada, et EPATF on kandnud kahju Hispaania ametivõimude hooletuse tõttu vaidlusaluste summade maksmisel (vt eespool viidatud 21. märtsi 2002. aasta otsus Hispaania *v.* komisjon, punkt 102).

107 Isegi kui komisjon, ilma selgesõnaliselt määruse nr 729/70 artikli 8 lõike 2 esimesele lõigule viitamata, oli korrektsiooni põhjenduse rajanud sellele sättele, ei ole ta tuvastanud, mil moel Hispaania valitsuse oletatav hooletus aitas kaasa ühenduse fondile kahju tekkimisele, ega ole hinnanud nimetatud hooletuse tagajärjel tekkinud riski.

108 Seega on selge, et viidates selgesõnaliselt määruse nr 536/93 artikli 5 lõikele 2, on komisjon vaidlusaluse korrektsiooni põhjenduse rajanud üksnes sellele sättele.

109 Kuna komisjon on vaidlusaluse korrektsiooni põhjenduse rajanud valele õiguslikule alusele, tuleb rahuldada Hispaania valitsuse taotlus, mis puudutab 2 426 259 870 Hispaania peseetani ulatuva piimatoodete lisamaksustamise süsteemi raames võlgnetavatele intressisummadele kohaldatud finantskorrektsiooni tühistamist.

Põllukultuuride sektori toetustele kohaldatud korrektsioon ja maade erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustuse sätestamata jätmise tagajärjed

Esimene väide, mis põhineb määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimese lõigu teise taande rikkumisel

Poolte argumendid

110 Kõigepealt, mis puudutab 1994/1995. turustusaastat, tunnistab Hispaania valitsus, et ta on ületanud nii mitteniisutatavatele kui ka niisutatavatele põllukultuuridele

Hispaania jaoks kindlaksmääratud külvipinnamäära. Samas olevat see ületamine toimunud Hispaaniat 1994. aastal tabanud erandliku põua tõttu, mis oli põhjustanud saagise languse. Sellega olevat kaasnenud mõnede kultuuride asendamine teiste kultuuridega.

111 Esimese väite puhul vaidlustab Hispaania valitsus kohustuse jätta mitteniisutatavate kultuuride all olev ala erakorraliselt tootmisest kõrvale. Ta väidab, et sellises olukorras nagu erandlik põud oleks komisjon pidanud kohaldama määruse nr 1765/92 artikli 2 lõikele 6 määruse nr 1422/97 artikliga 1 lisatud kolmandat lõiku. Ta märgib, et selle sätte kohaselt juhul, kui tootmine on turustusaastal, mil tuvastati baaskülvipinna määra ületamine, erandlike ilmastikutingimuste tõttu kahjustatud, võib komisjon asjaomase piirkonna ilma kompensatsiooni maksmata maa erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustusest vabastada. Nimetatud sätte alusel olevat Hispaania Kuningriigil olnud õigus see kohustus 1995/1996. turustusaastal täitmata jätta.

112 Sama väite raames vaidlustab Hispaania valitsus ka kohustuse jätta niisutatavate kultuuride, eelkõige õlitaimede all olev maa erakorraliselt tootmisest kõrvale. Ta rõhutab asjaolu, et suure põuaga oli kaasnenud vajadus piirata vee kasutamist taimede kastmiseks. Traditsiooniliselt toodetavad kultuurid nagu riis, puuvill ja tomatid olevat asendatud vähem vett vajavate kultuuridega, eriti õliseemnetaimedega. Nende asjaolude kokkulangemise tagajärjel olevat abi taotlemise objektiks olnud alad, kaasa arvatud tootmisest kõrvalejäetud alad, ületanud niisutatavate kultuuride baaskülvipinna määra.

113 Hispaania valitsus möönab, et komisjoni määrus nr 1040/95 näeb ette, et määruse nr 1765/92 artikli 2 lõige 6 sätestab ilma kompensatsioonita maa erakorralise

tootmisest kõrvalejätmise vaid õlitaimede tootjatele, mitte aga teiste niisutatavate kultuuride tootjatele. Siiski polevat vastavalt komisjoniga sõlmitud poliitilisele kokkuleppele nimetatud kohustus ka õlitaimede tootjatele kohaldatav.

114 Mis puudutab esimest vastuväidet, siis kinnitab komisjon, et määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 kolmandat lõiku kohaldatakse ületamiste suhtes alates 1995/1996. turustusaastast. Seega ei saavat seda käesoleval juhul kohaldada, kuna vaidlusaluse korrektsiooni aluseks olev tegevus on toimunud 1994/1995. turustusaastal.

115 Mis puudutab teist vastuväidet, siis väidab komisjon, et määrus nr 1040/95 olevat kohustanud Hispaania ametiasutusi 1995/1996. turustusaasta jooksul maa erakorralist tootmisest kõrvalejätmist mitte rakendama vaid nendele aladele, kus kasvatatakse teravilja, valgukultuure, lina, ning sellega seonduvale maa kohustuslikule ja vabatahtlikule tootmisest kõrvalejätmisele, mida võetakse arvesse niisutatavate kultuuride all oleva baaskülvipinna kohta. Ta eitab ja väidab, et on alati eitanud Hispaania ametiasutustega sõlmitud suulise lepingu olemasolu, mille kohaselt ta olevat nõustunud, et maa erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustust polevat vaja rakendada ka õlitaimede seemnete puhul.

Euroopa Kohtu hinnang

116 Määruse nr 1765/92 artikli 2 lõiked 1 ja 2 näevad ette, et ühenduse põllukultuuride tootjad võivad teatud tingimustel nõuda kompensatsiooni maksmist. Seda makstakse põllukultuuride all oleva maa või tootmisest kõrvalejäetud maa eest, mis ei ületa piirkondlikku baaskülvipinda.

117 Selleks sätestab määruse nr 1098/94 lisa Hispaania jaoks esiteks baaskülvipinna mitteniisutatavatele põllukultuuridele igas omavalitsusüksuses ja teiseks baaskülvipinna niisutatavatele põllukultuuridele kogu riigi ulatuses.

118 Määruse nr 2836/93 artikli 1 lõige 1 näeb ette, et võimalike nimetatud piirkondlike baaskülvipindade määra ületamise sedastamiseks peab liikmesriigi pädev asutus arvesse võtma kindlaksmääratud baaskülvipinna ja ka alade summa, mille ulatuses asjaomases piirkonnas abitaotlusi on esitatud.

119 Kui nende individuaalsete alade summa, mille jaoks abi taotleti, on suurem regionaalsest baaskülvipinnast, peavad üldise süsteemi alusel abi saavad tootjad määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimese lõigu teise taande kohaselt järgmise turustusaasta jooksul ilma ühegi kompensatsioonita rakendama erakorralist maa tootmisest kõrvalejätmist.

120 Mis puudutab esimest vastuväidet, siis möönab Hispaania valitsus, et 1994/1995. turustusaastal ületas mitteniisutatavate põllukultuuride all olev ala piirkondlikku baaskülvipinda ilma, et nende kultuuride tootjatele oleks kohustuseks tehtud maa ilma ühegi kompensatsioonita tootmisest kõrvale jätta.

121 Vastupidiselt sellele, mida väidab Hispaania valitsus, ei kohaldata määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 kolmandat lõiku, mis näeb ette, et juhul, kui tootmine on turustusaastal, mil tuvastati baaskülvipinna määra ületamine, erandlike ilmastikutingimuste tõttu kahjustatud, võib komisjon asjaomase piirkonna ilma kompensatsiooni maksmata maa erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustusest

vabastada, ületamiste suhtes mitte varem kui alles 1995/1996. turustusaastast. Seega ei ole see käesoleval juhul, mil on tegemist 1994/1995. turustusaastaga, asjakohane.

122 Seega tuleb Hispaania valitsuse poolt esitatud esimese väite esimene vastuväide tagasi lükata kui põhjendamatu.

123 Mis puudutab esimese väite teist vastuväidet, tuleb meenutada, et Hispaania valitsus möönab ka seda, et 1994/1995. turustusaastal ületas ta niisutatavate põllukultuuride, sealhulgas õliseemnetaimede puhul piirkondlikku baaskülvipinda ilma, et nende kultuuride tootjatele oleks kohustuseks tehtud maa ilma ühegi kompensatsioonita tootmisest kõrvale jätta.

124 Peale selle, määruse nr 1040/95 kuuenda põhjenduse kohaselt:

— oli kõnealuse ületamise põhjustanud erandlik õliseemnetaimede külvipinna suurendamine;

— ei olnud täheldatud ühegi teise põllukultuuri külvipinna olulist suurendamist;

— oli seetõttu kohane ületamise eest karistada vaid õliseemnetaimede tootjaid, kes olid selle ületamise eest vastutavad.

125 Komisjon märgib õigesti, et määruse nr 1040/95 artikkel 1 ei ole käesoleval juhul asjassepuutuv, kuna selle kohaselt ei laiene pärast 1994/1995. turustusaastal toimunud ületamist maa ilma ühegi kompensatsioonita tootmisest kõrvalejätmise kohustus aladele, millel kasvatatakse teravilja, valgukultuure, lina, ega sellega seonduvale niisutatavate kultuuride baaskülvipinna alade kohustuslikule ja vabatahtlikule tootmisest kõrvalejätmisele, ning seega ei puuduta säte kuidagi alasid, millel kasvatatakse õliseemnetaimi.

126 Niisuguste asjaolude korral oleks Hispaania valitsus seega pidanud kohustama nimetatud õliseemnetaimede tootjaid rakendama erakorralist maa tootmisest kõrvalejätmist ilma ühegi kompensatsioonita.

127 Mis puudutab seda, et Hispaania valitsus osundab komisjoniga sõlmitud poliitilisele lepingule, tuleb meenutada, et tootjate kohustus maa tootmisest kõrvale jätta tuleneb ühenduse õiguse sättest. Seetõttu ei ole seda liikmesriigi ja komisjoni vahelise poliitilise lepinguga võimalik muuta.

128 Järelikult tuleb esimese väite teine vastuväide tagasi lükata kui põhjendamatu.

Teine väide, mille kohaselt on korrektsioonisumma ebaõiglane

Poolte argumendid

129 Teise väite raames märgib Hispaania valitsus, et isegi juhul, kui komisjonil oli õigus kohaldada määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimese lõigu teist taanet, oli selle alusel määratud summa ebaõige.

130 Ühelt poolt möönab Hispaania valitsus, et komisjonil on õigus tagasi nõuda alusetult makstud summad põllukultuuride all olevate alade ja tootmisest kõrvalejäetavate alade eest, mille suhtes Hispaania Kuningriik oleks pidanud kehtestama ilma kompensatsioonita erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustuse. Muu hulgas tunnistab Hispaania valitsus, et komisjon on tootmisest kõrvale jääma pidanud, kuid mitte jäänud maa ulatust arvutades kõigepealt lisanud kohustuslikult kõrvalejäetavale maale erakorraliselt kõrvalejäetava. Seejärel on ta vähendanud seda summat 1995/1996. turustusaastal vabatahtlikult kõrvalejäetud maa arvel; vähendamine tulenes sellest, et mõned tootjad olid vabatahtlikult maa tootmisest kõrvale jätnud, mis võimaldas kompenseerida fakti, et teised tootjad polnud üldse maad tootmisest kõrvale jätnud.

131 Sellele vaatamata väidab Hispaania valitsus teisalt, et kuna mõnede maatükkide tootmisest kõrvalejätmine ei põhinenud määruse nr 1765/92 artikli 7 lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud rotatsioonil ning tootjatevaheline maa kõrvalejätmise kohustuse edasiandmine ei põhinenud sama määruse artikli 7 lõike 7 esimese lõigu teisel taandel, siis ei oleks komisjon pidanud oma nimetatud arvutustes kohustusliku tootmisest kõrvalejätmise määrale viit protsenti lisama.

132 Komisjon möönab kõne all oleva korrektsiooni arvutamise keerukust, kuid rõhutab, et ta ei tee muud, kui kohaldab asjassepuutuvat ühenduse õigust. Ta väidab, et esmalt tuleb tagasi nõuda vabatahtliku maa kõrvalejätmise eest makstud summad juhtudel, kus maa oleks pidanud erakorraliselt kõrvale jäetama. Teiseks, kuna vabatahtliku ja kohustuslikult kõrvalejäetud maa ulatus ei kata kogu kõrvalejätmise kohustust, siis oleks tulnud kõrvalejätmata osa võrra vähendada ka haritud maa kohta antud toetust. Lõpuks, kuna oli väga vähe tõenäoline, et neil asjaoludel esines vajalik vastavus vabatahtlikult ja erakorraliselt tootmisest kõrvalejäetud maade vahel, tuli arvesse võtta, et esines kõrvalejätmist, mis ei põhinenud rotatsioonil ning

tootjate vahel oli toimunud kohustuse edasiandmisi. Seetõttu tuli kohaldada määruse nr 1765/92 artikli 7 lõike 1 kolmandat lõiku ja sama määruse artikli 7 lõike 7 esimese lõike teist taanet.

Euroopa Kohtu hinnang

133 Esmalt tuleb sedastada, et EPATF-i finantseerimise haldamine tugineb peamiselt siseriiklikele ametiasutustele, kelle ülesanne on ühenduse nõuete järgimise üle range järelevalve teostamine. See süsteem põhineb siseriiklike ja ühenduse ametiasutuste vastastikusel usaldusel ja ei sisalda ühtegi komisjonipoolset süstemaatilist kontrolli, mida viimasel oleks ka praktiliselt võimatu teostada. Vaid liikmesriik on võimeline teadma ja täpselt välja selgitama EPATF-i arvete töötlemiseks vajalikke andmeid, kuna komisjon ei asu piisavalt lähedal, et saada majandusagentidelt talle vajalikke andmeid (1. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-238/96: Iirimaa *v.* komisjon, EKL 1998, lk I-5801, punkt 30, ja 24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-118/99: Prantsusmaa *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-747, punkt 37).

134 Määruse nr 729/70 artiklite 2 ja 3 kohaselt võib komisjon EPATF-i kanda võtta vaid neid summasid, mis on makstud kooskõlas erinevates põllumajandustoodete sektorites kehtestatud eeskirjadega (vt eelkõige 8. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas C-197/90: Itaalia *v.* komisjon, EKL 1992, lk I-1, punkt 38, ja eespool viidatud otsus Prantsusmaa *v.* komisjon, punkt 38).

135 Kõigepealt, mis puudutab otsest kahju ühenduse eelarvele, tuleb meenutada, et põllukultuuridele ja maa tootmisest kõrvalejätmisele rakendatava abisüsteemi raames näeb määruse nr 1765/92 artikli 2 lõige 1 ette, et ühenduse põllukultuuride tootjad võivad kompensatsiooni taotleda nimetatud määruse artiklites 2–13 sätestatud tingimustel.

136 Sellest lähtudes on põllukultuuride tootjatele kultuuride all oleva maa eest või tootmisest kõrvalejäetud maa eest makstud kompensatsioon vastuolus määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimese lõigu teise taandega, mille kohaselt maa oleks tulnud erakorraliselt tootmisest kõrvale jätta ilma ühegi kompensatsioonita. Selle sätte kohaselt peab erakorralise maa kõrvalejätmise määr ja seega lubamatu toetamise määr olema võrdne piirkondliku baaskülvipinna ületamise määraga.

137 Eelnevast lähtudes ei saa liikmesriik komisjonilt nõuda niisuguste summade hüvitamist, mis on makstud nimetatud sätte vastaselt.

138 Seetõttu, kui liikmesriik nõuab nende summade hüvitamist, on komisjonil õigus kohaldada nende tasakaalustamiseks finantskorrektsiooni.

139 Selline on asi käesoleval juhul. Mis puudutab 1995/1996. turustusaastat, siis möönab Hispaania valitsus, et ta ei kohustanud põllukultuuride tootjaid rakendama erakorralist ilma kompensatsioonita maa tootmisest kõrvalejätmist ja maksis tootjatele kompensatsiooni. Seetõttu oli komisjonil õigus kohaldada määruse nr 1765/92 artikli 2 lõike 6 esimese lõigu teise taande alusel finantskorrektsiooni maksete ulatuses, mida maksti põllukultuuride all olevate maade eest, mis oleks tulnud erakorraliselt tootmisest kõrvale jätta ilma ühegi kompensatsioonita.

140 Seda komisjoni õigust ei mõjuta toimikust selgunud asjaolu, et vaidlustatud otsuses oli komisjon kohaldanud nimetatud summast väiksemat korrektsiooni.

141 Sellest järeldub, et Hispaania valitsuse teine väide tuleb tagasi lükata kui põhjendamatu.

142 Eeltoodust tuleneb, et Hispaania valitsuse nõue, mis puudutab põllukultuuride sektori toetusi ja maade erakorralise tootmisest kõrvalejätmise kohustuse sätestamata jätmise tagajärgi, tuleb jätta rahuldamata kui põhjendamatu.

Andaluusia omavalitsusüksuse põllukultuuride sektorit puudutav korrektsioon

Esimene väide, mis põhineb määruse nr 3887/92 artikli 6 lõike 3 vääral tõlgendamisel ja kohaldamisel

Poolte argumendid

143 Esmalt kinnitab Hispaania valitsus, et määrus nr 3887/92 ei näe kohapealse kontrolli teostamiseks ette tähtaegu, mille ületamine tooks kaasa finantskorrektsiooni. Isegi kui sellised tähtajad oleks olemas, kohaldataks neid Hispaania valitsuse väitel vaid esialgse kontrolli suhtes.

144 Teiseks väidab Hispaania valitsus, et 1996. ja 1997. aasta saagikoristuse jaoks korraldatud kaugseire viidi läbi suuremal osal taotluse esitanute maadest, kui määruse nr 3887/92 artikli 6 lõikes 3 sätestatud taotluste kohapealse kontrollimise

miinimumnõue seda ette näeb. Seega pole tuvastatud kohapealsete kontrollide hilinemisel tähtsust.

145 Kolmandaks väidab Hispaania valitsus, et isegi pärast saagikoristust võib põllukultuuride olemasolu ja maa tootmisest kõrvalejätmise kohustuse järgimist kontrollida teiste sama usaldusväärsete meetmetega.

146 Neljandaks, mis puudutab komisjoni vihjet raskustele, millega ta oli kokku puutunud oma 8.–12. septembrini 1997 toimunud missioonil informatsiooni hankides ja eelkõige 1997. aasta saagikoristuse kohapealse kontrollimise taotlemisel, väidab Hispaania valitsus, et see raskus tulenes kontrollisüsteemist, mille oli loonud Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía. Ta kinnitab, et kuigi kohalikud pädevad delegatsioonid kontrollisid lisaks näidistoimikutele eelkõige neid toimikuid, mis tõenäoliselt sisaldasid eeskirjade rikkumisi või juhuslikkust, ei saa sellest teha üldistavaid järeldusi või toimiku analüüsi tulemusi kontrollmissiooni raames laiendada.

147 Komisjon kinnitab omalt poolt esiteks, et toetuste efektiivseks kontrolliks peavad pädevad asutused kontrolli teostama jooksval aastal ja põhimõtteliselt enne saagikoristust. Samuti peavad maa tootmisest kõrvalejätmise toimikud tema väite kohaselt kontrollitud olema enne 31. augustit, s.o enne kuupäeva, mil lõpeb maa tootmisest kõrvalejätmise kohustus.

148 Seejärel märgib komisjon, et isegi kui inspektorid saabuvad kohale pärast saagikoristust või pärast maa tootmisest kõrvalejätmise kohustuse lõppemist, ei saa selliste alternatiivsete võimalike kontrollide efektiivsus, nagu saagikoristuse,

väetamise või ladustamise arvete kontrollimine ja väidetava jäägi uurimine maatükil, olla võrreldav kohapealsete kontrollidega.

149 Lõpuks kinnitab ta, et kui on nii, nagu Hispaania ametiasutused ise väidavad, et maatükkide kontroll hõlmab ka kohapealset kontrolli, siis pole kahtlust, et Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía oleks pidanud omama sellekohast informatsiooni ja oleks omakorda pidanud selle esitama ühenduse inspektoritele.

Euroopa Kohtu hinnang

150 Kooskõlas oma seitsmenda ja üheksanda põhjendusega seab määrus nr 3887/92 eesmärgiks selle, et ühenduse toetusi käsitlevate sätete täitmist tuleb efektiivselt kontrollida ning eeskirjade rikkumist ja pettust tuleb ära hoida ja tõhusalt sanktsioneerida.

151 Nimetatud määruse artikli 6 lõige 1 sätestab, et kohapealsel kontrollimisel tuleb tagada efektiivne toetuste määramise tingimuste täitmise kontroll, ja lõike 3 esimese lõigu teine taane näeb ette, et need kontrollid, mis on võtmekontrollid, peavad haarama märkimisväärse osa abitaotlustest, moodustades 5% pindalatoetuste taotlustest. Vastavalt artikli 6 lõike 3 teisele lõigule juhul, kui kohapealse kontrolli käigus ilmneb ühes piirkonnas või piirkonna osas olulisi eeskirjade rikkumisi, teostavad pädevad asutused sama kalendriaasta jooksul täiendavaid kontrollimisi.

152 Lähtudes määruse nr 3887/92 eesmärgist ja ökonoomsusest, tuleb artikli 6 lõike 3 teist lõiku tõlgendada selliselt, et nii põhikontrollid kui täiendavad kontrollid tuleb teostada siis, kui määruses nr 1765/92 sätestatud toetust saanud põllukultuuride või maa tootmisest kõrvalejätmise kohta on veel tõendeid, ja igal juhul tuleb seda teha jooksval aastal.

153 Efektiivsuse tagamiseks tuleb põllukultuuride all olevaid alasid kontrollida enne saagikoristust ja tootmisest kõrvalejäetud maid enne selle kohustuse lõppemist, s.o jooksval aastal enne 31. augustit. Igal juhul on selge, et mida hiljem kontrollid teostatakse, seda tõenäolisem on, et komisjon võib jõuda mõistlikule järeldusele, et nimetatud kontrollide tase ei taga taotluste õiguspärasust ja EPATF-i jaoks eksisteerib märkimisväärne kahjukandmise oht.

154 Seetõttu tuleb Hispaania valitsuse esimene argument, mille kohaselt pole kohapealse kontrolli teostamiseks tähtaegu ette nähtud, tagasi lükata kui põhjendamatu.

155 Arvestades seda, et oma teises argumendis piirdub Hispaania valitsus viitamisega asjaolule, et kontrollitud pindalatoetuste taotluste hulk oli suurem, kui määruse nr 3887/92 artikkel 6 seda ette näeb, ei vastusta ta komisjoni tõendeid selle kohta, et mõned kontrollid olid teostatud hilinemisega, mis ei võimaldanud ühenduse õiguse sätete järgimist efektiivselt kontrollida. See argument tuleb samuti tagasi lükata kui põhjendamatu.

156 Mis puudutab Hispaania valitsuse kolmandat argumenti, tuleb meenutada, nagu Euroopa Kohus seda käesoleva kohtuotsuse punktis 76 juba tegi, et väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt, kui määrus kehtestab spetsiifilised kontrollimeetmed, on

liikmesriigid kohustatud neid kohaldama ilma, et oleks vaja hinnata nende väidet, mille kohaselt erinev kontrollisüsteem oleks tõhusam (vt eespool viidatud otsus kohtuasjas: Saksamaa *v.* komisjon, punkt 38, ja 21. märtsi 2002. aasta otsus eespool viidatud kohtuasjas: Hispaania *v.* komisjon, punkt 87).

157 Hispaania valitsuse neljanda argumendi kohta, mis käsitleb komisjoni inspektoritele informatsiooni esitamisega kaasnenud probleeme, tuleb märkida, et sellega sarnaselt ei saa need probleemid vähendada inspektorite töö tulemusena tehtud järelduste tähtsust. Lisaks sellele sätestab määruse nr 3887/92 artikli 6 lõige 4, et „[k]ohapeal kontrollitavad abitaotlused valib pädev asutus riskianalüüsi ning esitatud abitaotluste esindatavuse alusel". Sellest järeldub, et arvestades komisjoni kohustust avaldada Hispaania valitsuse poolt väljavalitud ja esitatud kontrolliobjektide kohta oma seisukohad, ei saa nimetatud valitsus väita, et komisjonil polnud õigust üldisi järeldusi teha ega toimiku analüüsi tulemusi kontrollmissiooni raames laiendada, arvestades, et tegemist on toimikutega, mis Hispaania valitsuse sõnul kirjeldavad eeskirjade rikkumistega ja juhuslikkusega seotud probleeme. Järelikult tuleb neljas argument tagasi lükata kui põhjendamatu.

158 Eeltoodust lähtudes tuleb Hispaania valitsuse esimene väide tagasi lükata kui põhjendamatu.

Teine väide, mis põhineb faktiveal

Poolte argumendid

159 Mis puudutab 1996/1997. turustusaasta suhtes kohaldatud finantskorrektsiooni, siis väidab Hispaania valitsus, et see korrektsioon on tühine, kuna komisjon olevat

eksinud, andes nimetatud turustusaasta kohta hinnangu varasema, s.o 1995/1996. turustusaasta andmetest lähtudes. Peale selle kinnitab ta, et ta oli aru saanud, et planeeritud korrektsioon puudutas ainult 1995/1996. turustusaastat.

160 Kuigi komisjon möönab, et mõned tema teatistest sisaldavad eksimust, mis seisneb 1996/1997. turustusaasta asemel 1995/1996. turustusaasta andmete esitamises, väidab ta, et see lihtne eksimus ei saanud kehtetuks muuta tema hinnangut asjaomase turustusaasta kohta. Tema väite kohaselt oli nimetatud hinnang loogiliselt põhjendatud, tuginedes ühelt poolt 8.–12. septembrini 1997 toimunud kontrollmissiooni tulemustele, tuues esile nimetatud kahe eelarveaasta puudused, ja teiselt poolt Hispaania Kuningriigi poolt komisjonile vastuseks saadetud täiendavatele argumentidele ja andmetele.

Euroopa Kohtu hinnang

161 Esiteks tuleb meenutada, et komisjon põhjendas kõne all olevaid korrektsioone kontrollimiste korduva hilinemisega teatud provintsides ning koostöös raamatupidamisarvestuse kontrollimise üksusega läbiviidud kontrollide halva kvaliteediga. Teiseks tulid need puudused esile komisjoni 8.–12. septembri kontrollmissiooni aruandes ja ka Hispaania ametiasutustega peetud kirjavahetuses. Kolmandaks selgub toimikust, et oma kirjas, mille ametiasutused saatsid komisjonile 23. juunil 1999, olid nad esitanud andmed 1996/1997. turustusaastal teostatud kohapealse kaugseire või traditsiooniliste meetoditega läbiviidud kontrolli taseme kohta ning kontrollimiste taseme kohta, mis olevat teostatud peale 21. augustit 1997.

162 Nendest arutlustest selgub, et kui komisjon oli jõudnud järeldusele, et mõned 1996/1997. turustusaastal läbiviidud kontrollid ei vastanud tasemele, mis tagab taotluste õiguspärasuse, ja et kahju tekkimise oht EPATF-ile oli märkimisväärne, oli tal õigus kohaldada finantskorrektsiooni kogu kõnealuse juhtumi raames tehtud kulutuste ulatuses. Asjaolu, et mõnedes Hispaania valitsusele saadetud teadetes oli komisjon ekslikult viidanud 1995/1996. turustusaasta andmetele — eksimus, mille komisjon on parandanud ja Hispaania valitsus on seda tunnistanud —, ei saa õigustada komisjoni otsuse tühistamist.

163 Järelikult tuleb Hispaania valitsuse teine väide tagasi lükata kui põhjendamatu.

Kolmas väide, mis põhineb kaitseõiguse rikkumisel

Poolte argumendid

164 Hispaania valitsuse kaebuse kohaselt on komisjon kohaldanud 1996/1997. turustusaasta suhtes finantskorrektsiooni, laskmata tal oma argumente esitada.

165 Komisjoni arvates teadis Hispaania valitsus, et kavandatav korrektsioon puudutas nii 1995/1996. turustusaastat kui ka 1996/1997. turustusaastat. Seetõttu on väide ärakuulamisõiguse rikkumisest põhjendamata. Komisjoni väitel oli Hispaania valitsusel võimalus vaidlustada kontrollmissiooni tulemusi, kuid ta piirdus

vihjamisega 8.–12. septembrini 1997 toimunud kontrollmissiooni aruandes nimetatud erinevatele toimikutele ja kaugseirega tehtud kontrollile, esitamata arve või asjakohaseid andmeid teiste kohapealsete kontrollide kohta, millele komisjon oleks võinud tugineda 1996/1997. turustusaasta suhtes pakutud korrektsiooni täpsustamiseks.

Euroopa Kohtu hinnang

166 Tuleb sedastada, et Hispaania valitsusele oli pärast 8.–12. septembri 1997. aasta missiooni esitatud komisjoni aruanne, milles informeeriti, et 1996/1997. turustusaastal esines puudusi Andaluusia omavalitsusüksuse põllukultuuride kontrollisüsteemis. Tuleb meenutada, et pealegi oli see valitsus ise komisjonile nimetatud kontrollide kohta asjakohast informatsiooni esitanud. Seetõttu ei saa komisjonile kaitseõiguse rikkumist ette heita.

167 Siit järeldub, et Hispaania valitsuse kolmas väide tuleb tagasi lükata kui põhjendamatu.

Neljas väide, mis põhineb ebaõiglasel finantskorrektsiooni summal

Poolte argumendid

168 Hispaania valitsus väidab, et kuna korrektsiooni põhjendatakse kontrollide teostamise hilinemisega, ei oleks komisjon finantskorrektsiooni 5% pidanud

kohaldama mitte kõnesoleval eelarveaastal põllukultuuride all olevate ja tootmisest kõrvalejäetud maade suhtes deklareeritud kuludele, vaid ainult hilinemisega kontrollitud tootmisest kõrvalejäetud maade suhtes.

169 Komisjon rõhutab, et kõnesolevatel turustusaastatel pärast saagikoristusi läbiviidud kontrollid olid ebaefektiivsed mitte ainult maade tootmisest kõrvalejätmise kohustuse täitmise kontrollimisel, vaid ka põllukultuuride all olevate maade kontrollimisel. Seetõttu tuleks tema arvates korrektsiooni kohaldada kõigi nende alade suhtes.

Euroopa Kohtu hinnang

170 Dokumendi nr VI/5330/97 kohaselt juhul, kui eeskirju eiravate maksete tegelikku taset ei ole võimalik kindlaks teha ja selle tulemusena ei saa määratleda ühenduse kantud finantskahju summat, kohaldab komisjon kogusumma suhtes fikseeritud finantskorrektsioone, mis ulatuvad üldiselt kuni 2%, 5%, 10% või 25%-ni deklareeritud kulutustest, katmaks kahjumiohu ulatust.

171 Sellest tuleneb antud juhul, et komisjon, olles õigesti järeldanud, et kohapealsed põllukultuuride all olevate alade kontrollid ei taganud oodatud tasemel nõuetele vastavust ja kahju risk EPATF-ile oli märkimisväärne, oli õigustatud kohaldama korrektsiooni 5% kõigi deklareeritud kulude suhtes.

172 Lisaks sellele, nagu kohus käesoleva otsuse punktis 135 juba sedastas, makstakse kompensatsiooni deklareeritud kulude alusel, määruse nr 1765/92 artiklites 2–13 sätestatud tingimustel, põllukultuuride all olevate või tootmisest kõrvalejäetud maade eest. Seega ei saa nende tingimuste kohaselt ainult tootmisest kõrvalejäetud alade suhtes finantskorrektsiooni kohaldada.

173 Sellest tuleneb, et Hispaania valitsuse neljas väide tuleb tagasi lükata kui põhjendamatu.

174 Järelikult tuleb Hispaania valitsuse nõue Andaluusia omavalitsusüksuse põllukultuuride sektori toetuste kohta jätta rahuldamata kui põhjendamatu.

175 Kõiki eelnevaid põhjendusi arvesse võttes tuleb tühistada vaidlustatud otsus osas, millega jäetakse ühenduse rahastamisest välja summa 2 426 259 870 Hispaania peseetat, mis on piimatootesektori lisamaksu süsteemi raames kogunenud intress, ja hagi ülejäänud osas rahuldamata jätta.

Kohtukulud

176 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel peab kohtuvaidluse kaotanud pool kandma kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Vaatamata sellele, kui osa taotlusi rahuldatakse ühe poole ja osa teise poole kasuks, võib Euroopa Kohus kodukorra artikli 69 lõike 3 kohaselt kohtukulud jagada või otsustada, et kumbki pool kannab oma kohtukulud. Kuna käesolevas asjas on mõlemad pooled vastaspoolelt

kohtukulude kandmist nõudnud ja Hispaania Kuningriigi vaidlustatud finantskorrektsioonidest on vaid üks otsustatud komisjoni kahjuks, peab Hispaania Kuningriik kandma neli viiendikku ja komisjon ühe viiendiku kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Tühistada osaliselt komisjoni 5. veebruari 2001. aasta otsus 2001/137/EÜ, millega jäetakse Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EPATF) tagatisrahastu raames liikmesriikide poolt tehtud teatud kulutused ühenduse rahastamisest välja, osas, millega jäetakse ühenduse rahastamisest välja summa 2 426 259 870 Hispaania peseetat, mis on piimatootesektori lisamaksu süsteemi raames kogunenud intress.**

2. **Ülejäänud osas jätta hagi rahuldamata.**

3. **Hispaania Kuningriik kannab neli viiendikku kohtukuludest.**

4. **Euroopa Ühenduste Komisjon kannab ühe viiendiku kohtukuludest.**

Allkirjad